

Ordfører for Finantsudvalget (Berg), vedrørende Gjennemførelsen af en lignende Løste, dog vistnok ikke fuldstændig kan tjene til Veiledning med Hensyn til den finansielle Side af Sagen; thi jeg har faaet det Indtryk — og det er jo ogsaa meget naturligt —, at den Løste, som har ligget til Grund for det ærede Medlems Forslag og Beregninger, er væsentlig forskjellig fra den Løste og det Forslag, som er fremkommet fra den høitærede Krigsminister, i mange Punkter, for Exempel med Hensyn til Tjenestetidernes Antal, Vælfæernes Længde, Udgifterne til Erstatning. Med Hensyn til Erstatningspørgsmaalet skal jeg være meget reserveret, thi da man jo her bevæger sig en lille Smule paa Skjønnets Omraade, vil jeg nødig indlade mig for dybt paa dette Punkt. Det ærede Medlem, som er Ordfører for Finantsudvalget, formodede, at Forsøgelsen i Gladeserstatningen vilde være 50,000 Kr. Det har engang tidligere været paalagt mig at undersøge og skaffe Oplysning, vedrørende en Vælfæ af lignende Slags, og jeg kom da ved Samraad med andre Mænd til Tal, som vare meget væsentlig større, ja endog saa store, at jeg fuldstændig gruede tilbage for dem, og den Paagældende, som havde givet mig Ordre til at undersøge Sagen, veg ligeledes af Hensyn til de store Erstatningsbetsninger tilbage fra Tanken om at se saadanne Vælfæer gennemføre om Sommeren under Leirtiden. Jeg skal inidlertid ikke gaa nærmere ind paa dette Punkt, og jeg skal derfor kun for senere at undgaa at tage Ordet herom, alt nu forud gjøre den ene Bemærkning, at, dersom man venter at faae nogen Besparselse for Statskassen ved det af den høitærede Minister forelagte Lovforslag, saa tror jeg, at, hvor store Forhaabninger man end kan have paa Sagens nærværende Trin i den Henseende, vil det dog senere vise sig at være en fuldstændig Illusion. — Der er ogsaa en anden Virkning af Lovforslaget, som jeg maa omtale, nemlig Virkningen overfor Befolkningen. Den første Virkning vil naturligvis være den, at de 5 à 6,000 Bernepligtige, som slippe for de 15 Dage, vilde blive overordentlig glade — de vilde naturligvis blive endmere glade, naar de fik Lov til at blive fuldstændig hjemme —, men jeg har Grund til at tro, at det Gode, som de opnaa ved at blive 15 Dage hjemme, naar de dog alligevel skulle 30 Dage ind, dog ikke vil blive betragtet som synderlig stort, og at deres Glæde derfor ikke vil blive synderlig langvarig. Der er derimod en anden Virkning overfor Befolkningen, som sikkert ikke saa let vil blive glemt, og det er det Indtryk, som Vælfæerne vilde gjøre paa de Eiendomsbesiddere, hvis Løste blive betraadte af Tropperne i de 8 Dage, hvori de større Vælfæer afholdes. Det er jo en Selvfølge, at der vil blive givet fuld Erstatning for den Skade, som foraarsages; men Enhver veed jo, at selv

om der gives fuld Erstatning, saa vækker det dog altid Misnøje — og det en fuldstændig berettiget Misnøje —, naar man ser, at den private Eiendomsret bliver krænket, naar man ser, at Arbejde, som man har gjort sig megen Umage med i tidligere Tid at fremme, gaar delvis eller helt tabt, uden at man samtidig ser, at der foreligger nogenformelt tvingende Nødvendighed derfor. Det er jo en gammel Erfaring, det er jo Noget, som vi Alle vide, at alle Eiendomsbesiddere i Nærheden af de forskjellige Garnisoner allerede nu i høieste Grad stille sig uwillige med Hensyn til at give Tropperne Leilighed til at betrede deres Løste; de faae altid fuld Erstatning, men der lyder desuagtet altid Nar for Nar Klager derover, og dog staa vi i disse Tilfælde overfor en Nødvendighed, som ikke kan undgaaes til Tropperne Vælfæer. Jeg anser det for ulogisk at suranledige, at der reises et yderligere Klagestrøg fra Befolkningens Side paa dette Punkt, naar der ikke foreligger nogenformelt Nødvendighed derfor; det kan kun stærke Modstanden mod de militære Vælfæer, og det vil svække Hærens Stilling mere, end det vil gavne den. — Der er endelig endnu en Virkning af Lovforslaget, som jeg maa omtale, og det er dets Virkning paa selve Hærens Afdelinger. Den høitærede Minister omtalte i de Bemærkninger, hvormed han forelagde Lovforslaget, at der hidtil var medgaaet et Tidsrum af 15 Dage dels til at samle alle Tropperne paa Leirstedet og dels til at sende dem hjem igjen, men at der efter hans Forslag kun vilde bruges 4 eller høist 5 Dage til at faae samtlige Afdelinger samlede og hjemsendte, og han tilføiede dernæst, at Forskjellen i Vælfæedagene derfor i Realiteten kun vilde blive 5. Jeg skal se bort fra den Omstændighed, at disse to Tal, 15 Dage paa den ene Side og 5 Dage paa den anden Side, ikke ere Størrelser, som ere ganske sammenlignelige. Det vilde de være, dersom de betegnede Gjennemsnittet af den Tid, som behøves for at Tropperne kunne bringes til og fra Leiren; men de 15 Dage ere Summen af den Tid, som medgaaer til, at den sidst til Leiren ankommande Afdeling er bleven bragt derhen, og af den Tid, som paa den anden Side er borttagen fra Leirtiden for den først fra Leiren bortdragende Afdeling. Vi vide Alle, at der er een Bataillon, som kommer i Leiren den første Dag og afgaar derfra den sidste Dag, at andre komme 3die og 4de Dag, at andre komme successtot noget senere. Dersom man strax begynder paa de større samlede Vælfæer, vilde dette naturligvis have sin Betydning; men da man begynder med de enkelte Bataillonsvælfæer, har det ingen Betydning, da jo hver Afdeling ganske rolig, efter at have indrettet sig i Leiren, begynder paa sine Vælfæer, fuldstændig uafhængig af, om de Andre ere komne eller ikke. Angivelsen om de 4—5 Dage kan jeg ikke skjønne Andet om, end at det er et Tal, som er noget